

Forsvaret må bli mer attraktivt for akademikere

Legeforeningen krever en kraftig styrking av det faglige innholdet i tjenesten for vernepliktig akademisk befall (VAB) hvis ordningen skal fortsette.

Det går frem av en høringsuttalelse til Forsvarsdepartementet. Bakgrunnen er en rapport som tar for seg ulike tiltak for å forbedre VAB-ordningen.

– Selv om deler av dagens ordning oppleves positiv og nyttig, kommer vi ikke bort fra at den også har mangler og utfordringer, det være seg innretning sammenliknet med den allmenne verneplikten, faglig stagnasjon, lav lønn, karrierehemming, for å nevne noe av det viktigste, sier legepresident Torunn Janbu.

Kun fast ansatte

– Legeforeningen foreslår at Forsvaret som et alternativ utreder utfasing av ordningen og overgang til kun å bruke fast ansatte leger gjennom et tett samarbeid med kommunehelsetjenesten og sykehusene. Dette vil bedre kunne dekke Forsvarets legebehov, sier hun, men understreker samtidig at dette spørsmålet lå utenfor mandatet til gruppen som har utarbeidet rapporten.

Ordningen med VAB-leger har røtter tilbake til 1890-tallet. Gjennom å innvilge utsettelse av førstegangstjenesten for studenter ved medisinstudiet, sikret Forsvaret seg nødvendige medisinske ressurser til å bemanne saniteten. Etter hvert har også andre profesjoner blitt innlemmet i ordningen. Ved en fortsatt VAB-ordning, er Legeforeningen positiv til hovedlinjene i rapporten. Dette inkluderer utvidelse av ordningen til også å gjelde andre akademikergupper.

VAB – en rekrutteringskilde

Torunn Janbu. Foto Ellen Juul Andersen

– Legeforeningen deler rapportens oppfatning om at VAB-ordningen har vært den viktigste kilden for rekruttering av leger til Forsvarets virksomhet. I det videre arbeidet er det derfor viktig at oppmerksomheten rettes mot denne gruppens særskilte utfordringer og behov, sier Janbu.

I så måte må VAB-ordningen innrettes bedre for å motivere fremtidige leger og andre akademiske profesjoner, til å la seg rekruttere til en karriere i Forsvaret.

Må møtes på en profesjonell måte

– For å rekruttere akademikere, må Forsvaret ta tilstrekkelig hensyn til gruppens

Hege Gjessing synes Forsvaret skal konsentrere seg om alle de gode tiltakene som foreslås. Foto Lise B. Johannessen

kompetanse og gi mulighet til å få arbeidsoppgaver som er faglig relevante, faglig utviklende og faglig utfordrende, utdypet Janbu. Legeforeningen har også pekt på den aldersmessige særegenheten ved gruppen.

– Til forskjell fra øvrige vernepliktige, har VAB-ene gjennomført en akademisk universitetsutdanning, og de fleste er i etableringsfasen, både familiært og faglig. Arbeidsvilkår og muligheten for faglig utvikling må avspeile disse forholdene, påpeker Hege Gjessing, leder av Yngre legers forening (Ylf).

Meritterende tjeneste

Hun stiller seg særlig kritisk til ett punkt i rapporten. – I rapporten foreslås det at vilkårene for sivilteneste skal forringes for at verneplikten skal bli mer attraktiv. Dette er å gå i feil retning. Jeg synes Forsvaret heller skal konsentrere seg om alle de gode tiltakene som foreslås for å bedre arbeidsvilkår og faglig innhold i ordningen. Her er det masse gode ideer som bør innføres, sier Gjessing, og trekker frem meritterende tjeneste som et eksempel.

– Hvis VAB-tjenesten innrettes slik at det faglige kan telle med i legers spesialiseringsløp, vil pliktelementet komme mer i skyggen av tjenestelysten, tror hun.

Knut E. Braaten

knut.braaten@legeforeningen.no
Avdeling for informasjon og helsepolitikk

FRA SENTRALSTYRET

Oppnevninger

Nasjonal nemnd for kjøp og salg av allmennlegepraksis

Nils Henrik Tollefsen er med øyeblikkelig virkning oppnevnt som ny representant i Nasjonal nemnd for kjøp og salg av allmennlegepraksis frem til 30.6. 2010. Yngre legers forening er bedt om å foreslå ytterligere en representant.

Nye styremedlemmer

i Allmennmedisinsk forskningsfond

Trond Egil Hansen, Allmennlegeforeningen, er oppnevnt som styremedlem i Allmennmedisinsk forskningsfond med Kari Sollien, Allmennlegeforeningen som varamedlem for perioden 1.1. 2010–31.12. 2013. Helse- og omsorgsdepartement har oppnevnt Jon Hilmar Iversen som styremedlem med Jan Magne Linnsund som varamedlem.

Menneskerettighetsutvalget

Legeforeningens utvalg for menneskerettigheter ble opprettet i 1991. Utvalget er engasjert i ulike menneskerettighetsprosjekter innenlands og utenlands. Følgende er oppnevnt som medlemmer av utvalget for perioden 1.1. 2010–31.12. 2011: Eline Thorleifsson (leder), Arnstein Grøtting, Toralf Hasvold, Barbro Kvaal og Arvid J. Nedal.

Legeforeningens utvalg for internasjonal helse

Legeforeningens utvalg for internasjonal helse ble opprettet i 2007 for en prøveperiode på fire år. Medlemmene i utvalget ble oppnevnt for to år ut 2009. Følgende er oppnevnt som medlemmer av utvalget for perioden 1.1. 2010–31.12. 2011: Hilde Engjom (leder), Gunnar Kvåle, Ketil Størødal, May-Brith Lund, Margit Steinholt og Bjørg Bakke.

Ny representant i Nasjonalt Råd for kvalitet og prioritering

En av allmennlegenes to representanter i Nasjonalt Råd for kvalitet og prioritering har trukket seg pga. ny stilling, og Karsten Kehlet er valgt som ny representant.

Nye spesialitetskomiteer

Sentralstyret har vedtatt å utsette oppnevning av nye spesialitetskomiteer for perioden 1.1. 2010–31.12. 2013. Funksjonsperioden for nåværende spesialitetskomiteer forlenges til 31.3. 2010.